

na slično prošnjo za leto 07/08 sem čakal nič-
manj kot poldrugo leto, da sem izvedel pri-
vatnim putem le to, da se me misli nagraditi
z 2 K od učenca čez sto. Zadovaljen bi bil
tudi s tem, a ko mi je bilo povedano, da mi
nakažejo le 20 K — šteli so namreč le 110
učencev — sem se jim zahvalil za p o n i ž n i
d a r s tem, da sem odtegnil dotično prošnjo
z motivacijo, naj se me nagradi za leto 1908/9.
po 2 K od učenca. To je bilo nekako proti
koncu februarja. A danes, ko smo v aprilu,
imam že v rokah rešitev prošnje za šolsko
leto 1908/9. in tudi 140 K remuneracije, ki
odgovarja tudi številu učencev čez 100; imel
sem namreč v prošnji š. l. le 170 učencev.
Tem potom bodi izrečena šol. oblasti najiskre-
neja zahvala s pripombo, naj me vendar rešijo
s tem, da mi odpšejo še kako učno osebo
na mesto borih 140 K. Tovarišem širom naše
Istre bodi povedano pa to, da se ni nihče
oziral pri nakazanju nagrade na število učnih
ur, temveč edinole na število učencev čez sto.
Ker pa nočejo pomagati nam m o r a l n o in
nočejo dvigniti našega naroda do svoje kulture,
naj nam dajo vsaj n e k a j. Zato, tovariši, ne
zamidejte! Gotov sem, da je vaš mnogo tako
srečnih kot sem jaz, da ni vaš razred poln
nič manj kot moj. Vsi zahtevajte, in to jih
bo bodrilo k razširjenju naših slovanskih šol.
Sp. Škoflje, 11. aprila 1910.

Jož. Bertok ml.

Koroške vesti.

—o— „Südmärka“ na Koroškem.
„Südmärka“ je dala za ogrožene svoje brate
na Koroškem leta 1909 okroglih 100.000 K.
Seveda ne bo upustila svoje nadaljne skrbi na
škodo Slovencev.

—o— Politiško društvo za Slovence
na Koroškem ima dne 28. t. m. svoj 22.
občni zbor v Celovcu.

—o— Skušnjo učne usposobljenosti
za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim
jezikom sta napravila v Celovcu Zdravko Ko-
vač, učitelj na Strmen, in Miloš Svanjak, učitelj
na Strojni.

Goriške vesti.

—g— Proti raziščanju ptičjih
gnezd. Goriški magistrat je sklenil, da bo kaj
ostro postopal proti mulariji, ki razdira ptičja
gnezda v ljudskem vrtu in drugod. To je prav!
Pa tudi na kmetih ne bi škodilo, če bi se
take nepridiprave pošteno potegnile za ušesa.
Zaupani in učitelji naj bi poučili in svarili po-
redno mladino!

—g— Iz Komna smo prejeli: V 8.
štev. „U. T.“ z dne 25. febr. t. l. sem obljubi-
bil, da bodem še poročal o zaščiti otrok na
Goriškem. Evo me: V 3. in 4. štev. dunaj-
skega lista „Zeitschrift für Kinderschutz“ je
priobčil c. kr. okrajni sodnik baron Rinaldini
še dva članka. Na dolgo in široko objavlja in
obdeluje to stvarino glede Trsta, Istre in Fur-
lanije. O Trstu, Istri in Furlaniji opustim po-
ročilo, ker slov. učiteljstvo to malo zanima.
Hočem se pa ozirati na slovenske dele Gori-
škega. — Pisatelj nam pove, da ima Gorica
dva znamenita zavoda v zaščito mladine, in
sicer: „Civico Istituto per fanciulli abbandona-
ti“ (zavod za zapuščene dečke) in Franc
Jožefa hirališče „Civica casa di ricovero Fran-
cesco Giuseppe I.“ — V prvi zavod spreje-
majo pod Gorico spadajoče nad šestletne uboge
dečke. Tam dobivajo hrano, stanovanje, pouk
in česar potrebujejo. Zavod je bil ustanovljen
24. avgusta 1853. l. — V pričetku je bilo
sprejetih 12 dečkov; sedaj jih je tam nad 60.
Vzdrževanje zavoda stane vsako leto 20.000 K.
Nedotakljivega kapitala ima zavod 100.000 K.
Po vsakdanjem pouku, ki se vrši v zavodu,
se dečki uče — zunaj zavoda — pri raznih
mojstrih rokodelstva. — Ko se tega nauče,
odlove dečke, ker se potem z rokodelstvom že
sami lahko živijo. V drugoimenovani zavod
sprejemajo dečke in deklice v starosti nad 6
let. Ti otroci morajo biti bogi ali sirote. —
Navadno so to mestni otroci. — Otroke, ki
nimajo še 6 let, sprejemajo v otroške vrtece,
kijih je v Gorici 9. — V zavod „Asilo di F.
Giuseppe“ sprejemajo uboge in zapuščene de-
klice od 8.—18. leta. Ta zavod ima tudi štiri-
razredno ljudsko šolo. — Duhovnik Contavalle
je l. 1812. ustanovil sirotišnico za deklice, ki
so nad 5 let stare. Ta zavod vodi nuna reda
sv. Vincencija. Sprejeti otroci dobijo v zavodu
vse, česar potrebujejo. Po dovršenem 20. letu
dobe primerne službe. — V Gorici nahajamo
en ital. in en slovenski zavod sv. Alojzija —
„Alojzijevische“. — V ta zavod sprejmejo
uboge dečke - deželane, da se morejo v Go-
rici šolati. — Iz tega zavoda pridejo potem
v „Malo semenišče“, kjer lahko ostanajo do
izvršene gimnazije. Tudi Salezijanci imajo v
Gorici nekaj zavodov. Prošt in državni ter dež.
poslanec dr. Faidutti je v Gorici ustanovil
zavod „Ricreatorio Pio X.“ dne 6. januarja
1909. l. V zavodu dobivajo dečki od 10.—16.
l. starosti pouk ob nedeljah in praznikih. —
Zavod za mladinske kaznjence se dobro ra-
zvíja. Vodi ga ravnatelj Ferrario. — Ta zavod
krepko podpira državni pravnik Jeglič. Zavod
ima prostora za 10 dečkov. — Sprejemajo se
dečki 10 do 16 let stari, ki so bili že sodnijsko
kaznovani. Pisatelj pravi, da nameravajo usta-
noviti tudi „Sirotišče“, morda pa je že usta-

novljeno. — V Gorici nahajamo tudi več
knjižnic, društvo Sv. Vincencija. V Gradežu
„Ospizio Marino“. — Poslednje vodi kuratorij
v Gorici. V Devinu je poleg slov. otroškega
vrteca tudi laški in ljud. šola „Lega Nazionale“.
— V Tolminu, Solkanu, Nabrežini, Podgori so
slov. otroški vrteci. Pisatelj omenja, da se na-
haja v Tomaju v komenskem okraju (hotel je
reči v sezanskem) dekliška trirazrednica „Eli-
zabetišče“. — Šoli je položil temelj rajni ka-
nonik — dekan Golmajer. — Po vseh okrajih
Goriške-Gradišanske se snujejo „Sirotinski
sveti“. Taki so že v Sežani, Komnu, Tolminu
i. t. d. Pisatelj nam podaja ob sklepu nekaj
predgovor, tičočih se zaščite mladine. Ti so:
Za Goriško-Gradišansko: 1. Ker imajo že
Goriški (mestni) otroci v Gorici svoj zavod za
uboge, naj se enak zavod otvori tudi za
deželane z enakim namenom. 2. Naj se širi
naobrazenost v nižje sloje naroda potom knji-
žnic, predavanj i. t. d. 3. Naj se napove splošni
boj divjemu alkoholizmu. 4. Naj se širijo dobri
časniki, poučljivi spisi, brošure in knjige. 5.
Naj se snujejo dobredelni zavodi. 6. Naj se
snujejo dnevna prebivališča za uboge. 7. Že
obstoječe zavode naj se pomnoži. — Ob koncu
svojega spisa nasvetuje pisatelj, naj bi se iz
vseh primorskih dežel (Trst, Istra, Goriško-
Gradišansko) izvolil komite (odbor) iz vseh
slojev, ki bi deloval v tem smislu v zaščito
zanemarljive in uboge mladine. — Tako bi
imela naša mladina, ki bi zaradi dobre vzgoje
dorasla v prave moše in žene, hvalečen spo-
min na svoje podpiratelje, ki so žrtvovali v
svojem življenju ves trud v srečo drugih, v
srečo naroda in države. Merodajni činitelji naj
bi delovali skupno in harmonično v dobrobit
narodov, zakaj „viribus unitis“ bi prenašali
težkoče te zadače. Splošni namen vsega pa je,
da naj vsak človek dela in dela, dokler more.
Mladina naj se vadi delati, zakaj delo bistri
duha in krepi telo. — Ako bo mladina vztrajna
v delo in prav odgojena, bo tudi narod de-
laven in vzoren. — Škof Slomšek, pravi mla-
dinoljub in vrl pedagog, je pisal: „Delo nas
varuje trojnega zla: greha, dolgega časa in
uboštva“. — Cavedat constites! — Končno
malo opomnjo. V 8. štev. „U. T.“ sem omenil
da nam je obljubil pisatelj, da bo stavil v bo-
dočem članku nasvete, kaj ukreniti, da ne
bodo iz komenskega okraja v Trst v službo
odhajajoče deklice izpostavljene raznim nevar-
nostim, ki jim lahko podležejo. Pisatelj pa je
na to pozabil. — Morda pa bo še prilično o
tem pisal. Storil bi nam dobro uslugo. Tedaj:
An revoir!
A. Leban.

Splošni vestnik.

Letnino za učiteljski konvikt so pla-
čali tiste tovariši in tovarišice: Fran Vad-
nal, Ivan Novak in Friderika Zehner
iz Dobrave pri Brežicah; Fran Kozjak,
Matija Pelko, Janko Stepišnik, Ma-
rija Garbais in Josipina Simončič iz
Toplice pri Zagorju ob Savi; Karol Mata-
jec z Vrhnike. (Ali je na Vrhniki enorazred-
nica? Stavec.) Janko Rudolf iz St. Vida
pri Vipavi; Emil Pakiž od Sv. Križa pri
Trstu (4 K); Lukančič in Tomažin
iz Gaberj pri Rubijah (2 K); Janez Wo-
hinz iz Kresnic. Bog plati!

Tovariše iz risarskega tečaja opo-
zarjamo na razstavo risarskih in drugih
šolskih izdelkov na ljubljanskih obrtnih nade-
ljevalnih šolah, ki bo v nedeljo, 24. t. m. od
8. do 12. ure dopoldne v šolskih poslopih na
Ladini, na Grabnu in na Vrtači.

Ljubljanske učiteljske šole in uč-
teljske vabimo, da si ogledajo v nedeljo
razstavo vajenskih izdelkov na obrtno-nadaje-
valnih šolah v Ljubljani. Na to razstavo opo-
zarjamo tudi tovariše in tovarišice, ki delajo te
dni izpit učne usposobljenosti. Na I. mestni šoli si ogleda vsak lahko tudi
stalno razstavo učil.

V risarski tečaj za učitelje na obrtno-
nadajevalni šoli, ki traja od 15. aprila do 15.
julija, so bili sprejeti: Dimnik Ivan (Ljubljana),
Erbežnik Ivo (Bled), Ferlat Anton (Bupa pri
Mirnu), Gorjup Alojzij (Sp. Šiška), Jeločnik
Aleksander (St. Vid pri Ljubljani), Koropec
Ivan (Šoštanj), Kump Rudolf (Cerknica), Lampe
Josip (Škofja Loka), Macarol Josip (Nabre-
žina), Medič Pavel (Glabrova), Mikuž Matej
(Grahovo ob Bači), Pahor Josip (Sežana),
Pirnat Anton (Mokronog), Pristovšek Franc
(Žalec), Rustja Josip (Komen), Sepaher Anton
(Tržič), Sirotič Josip (Slum, Istra), Lovre
Karl (Radeče pri Zidanem mostu), Šepić
Vinko (Buzet), Skulj Fran (Ljubljana), Šumer
Hinko (Šmarje pri Jelšah), — Torej 21 ude-
ležencev.

Ellen Keyeva, slavna švedska pesnica
in pisateljica, ki smo o nji v dveh člankih
obširneje govorili, si je na izprehodu slo-
mila nogo.

Na naslov ravnateljstva obrtno-
strokovne šole v Ljubljani. Dočim morajo
drugod že davno obrtne vajenke pohajati
obrtne tečaje, se ni pri nas dozdal še nihče
zmenil za to. — V rokah imam račun od
neke ljubljanske tvrdke, ki jo vodi ženska. Kdo
pošilja račun sem morala razbrati iz etikete, za
koga je, sem morala pa uganiti, zakaj na ra-
čunu zamenjaš kakšnega imena. Kakšno
mora biti šole knjigovodstvo dotične trgovke,
se ne morem prav predstavljati. — Potrebe
obrtnih šol za vajenke mi menda ne bo nihče
odrekal. — Nastane pa vprašanje, kako uvesti
pouk. Dasi sem odločna pristašinja koedukacije,
smelo trdim, da koedukacija tu absolutno ni na
mestu. Kako strogo se postopa v tem oziru na
kmetih v ponavljalni šoli! Bog ne daj, da bi
se poučevali dečki z deklicami združeno! To-
likomanj je koedukacija umestna v krajih, kjer
ni uvedena niti na ljudskih, niti na meščan-
skih šolah. Ne glede na to, da ima n. pr. va-
jenka iz modne trgovine znatno drugačne in-
terese od kakega kovaškega vajenca, se morajo
tu upoštevati tudi kočljiva leta, v katerih se
nahajajo učenci in učenke. Proč toraj s ko-
edukacijo, z „moderniziranjem“ začnite drugod,
gospoda. — Za učitelje so se že priradili
knjigovodstveni tečaji, in letos bo — ako se
ne varam — risalni tečaj. Kdaj se pa
odpro vrata v obrtno-nadaje-
valne tečaje tudi nam učitelji-
cam?

Ponižna vpraševalka.

Ljubljanski občinski svet za raz-
voj šolstva. Ljubljanski občinski svet je v
svoji seji dne 19. t. m. sklenil: 1. Za koli-
zejski okraj se osnuje IV. mestna slovenska
deška ljudska šola. — 2. Zanj se pridobi
stavbišče ali pa že obstoječe, za to primerna
hiša v neposredni bližini kavarne „Evropa“. —
3. Četrti šolski okoliš se omeji tako, da bo na
zapadu in na severu segal do pomerjalne meje
proti Spodnji Šiški, na vzhodu do vseh Kolo-
dovrske ulice z idealnim podaljškom po ljub-
ljanskem polju do pomerja proti severu in do
Ljubljane ob ulici Za črslom na jugu; južno
mejo bo značilo Ljubljana od te ulice do
mostu pri frančiškanih, od tu pa idealna črta
potegnjena od Prešernovega spomenika do ho-
tela „Tivoli“. — 4. S to šolo, ki bo imela
izprva samo pet prvotnih razredov, se ustanovi
pod eno streho samostojna meščanska šola. V
ta namen se odločijo od II. mestne deške ljud-
ske šole trije višji razredi, ki štejejo po letošnji
frekvenci 156 učencev iz celega mesta ter se
formujejo kot samostojna trirazredna meščan-
ska šola. — 5. Ljubljana se razdeli v štiri po
obsegu in razmerah še precej enake šolske
okoliše in sicer: a) v severovzhodnega s
I. mestno deško ljudsko šolo na Ladini; b) v
jugovzhodnega z bodočo III. deško ljudsko šolo
na Prulah; c) v jugozahodnega z II. mestno
deško ljudsko šolo na Grabnu in d) v severo-
zahodnega z nameravano IV. mestno deško
ljudsko šolo v kolizejskem okraju, središče soha
sv. Trojice. — Najmočnejši je okoliš I. mestne
deške ljudske šole, ki šteje 519 otrok; za njim
pride okoliš II. mestne deške šole z 401 uče-
nem; za tem pride III. mestna deška šola s
368 dečki; zadnji je kolizejski šolski okoliš s
200 otroci. — 6. Nova razdelitev šolskih oko-
lišev stopi v veljavo zaeno z otvoritvijo IV. de-
ške ljudske šole. — 7. Ko se III. deška ljudska
šola preseli v svoje nove prostore na Prulah,
se njenih prostorih namesti nekoliko oddelkov
preobremenjene I. mestne deške ljudske šole.
— 8. Ravno tam se tudi nastanijo in otvorijo
hkrati z otvoritvijo III. mestne šole po-
trebni oddelki za duševno za-
ostalno mladino (1 ali 2). — V pro-
storih IV. mestne deške ljudske šole se na-
stani tudi III. slovenski mestni otroški vrtec.

Prvo narodno modno trgovino P.
Magdić priporočamo najtopleje gg. učiteljem
in učiteljicam. Kdor podpira nas podpirajmo
ga tudi mi. Več glej inserat!

Izobraževalni tečaj za učitelje, ki
se zanimajo za deška ročna dela, se vrši na
Dunaju od 18. julija do 13. avgusta v prvi
dunajski šolski delavnici, XVI. Kopperst. 75.
Priredi ga dunajsko društvo za deška ročna dela.

Za škrofulozne dečke je zdaj v po-
morskem hospiciu v Gradežu prostih 50 mest.
Dečki ne smejo imeti manj kot šest in ne več
kot dvanajst let. Obrniti se je na pristojne
deželne odbore.

Binkoštna veselica v svetovnoznani
Postojnski jami. Na Binkoštni ponedeljek
dne 16. majnika t. l. se vršil v tem edinem
čarobnem svetu običajna jamska veselica. Več
godb in pevskih zborov bo koncertiralo v veli-
kanskih podzemeljskih prostorih. Iz Trsta,
Kormina, Ljubljane, Reke in Pulja bodo vozili
v Postojno posebni vlaki po znatno znižanih
cenah. Vsa jama bo slavnostno električno raz-
svetljena in vstopnina v jamo se je znižala za
ta dan na 2 K.

V Učiteljski tiskarni v Ljubljani je
izšel te dni in se je začel razpošiljati II. zvezek
Jan Legove mladinske knjižnice z vsebino:
„Turki pred sv. Tilnom“. To lepo zgodov-
vinsko povest za našo mladino je spisal znani
priljubljeni mladinski pisatelj Julij Slapsak,
krasno ilustriral pa akademski slikar Maksim
Gaspri. Spis je nagradil s častno nagrado
spomin velikemu pospeševalcu češko-slovenske
vzajemnosti Janu Legu občinski svet ljubljanski.
Knjigo je izdala in založila kot II. zvezek Jan
Legove mladinske knjižnice Zaveza avstr.
jugoslovanskih učiteljskih društev, tisk pa prav
lepo izvršila Učiteljska tiskarna. Lično vezana
knjiga velja 1 K 20 h, s poštnino 16 h več.
Prepričani smo, da ne bo šolarske knjiž-
nice po slovenski zemlji brez te lepe knjige in
da bodo prav pridno posegali po njej tudi starši.
Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

Razstava vajenskih izdelkov na
obrotno-nadajevalnih šolah v Ljubljani.
Na obrtno-nadajevalnih šolah, to je: na stro-
kovni nadaljevalnici za mehaniko-tehniške
obrti v Komenskega ulici št. 17; na strokovni
nadaljevalnici za stavbne obrti na Cojzovi
cesti št. 5; na strokovni nadaljevalnici za
umetne in oblačilne obrti ter na občni obrtni
nadaljevalnici na Erjavčevi cesti št. 21 se za-
ključuje šolsko leto 1909/10 v nedeljo 24. aprila
t. l. Na vsaki teh šol bo z zaključkom šol-
skega leta združena tudi lokalna razstava va-
jenskih izdelkov, ki bo trajala omenjenega dne
od 8. zjutraj do 12. opoldne. Na to razstavo
opozarja šolski odbor vse mojstre, starše va-
jencev in pa prijatelje obrtnega šolstva sploh
ter zanesljivo pričakuje, da se bodo njegovemu
povabilu v mnogobrojnem številu odzvali.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 753. Kranjsko. 1—1
Na trirazredni ljudski šoli v Sv. Križu pri Li-
tiji se razpisuje s tem učiteljska služba v stalno na-
meščenje.
Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo
semkaj predpisanim potom do 10. maja 1910.
Prosilci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni
službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-
zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno
telesno spo-sobnost za šolsko službo.
C. kr. okrajni šolski svet v Litiji,
dne 13. aprila 1910.

St. 1256. 1—1
V novomeškem šolskem okraju se razpisujejo v
stalno nameščenje naslednje službe:
1. nadučiteljski službi na dvorazrednicah v Am-
brusu in Hinjah;
2. služba učitelja-voditelja na enorazrednici na
Selih pri Semberku;
3. služba učitelja na štirirazrednici na Mirni ter
po eno učno mesto na dvorazrednicah v Beli cerkvi
in Hinjah.
Zadostno opremljene prošnje naj se predpisanim
potom semkaj vlagajo do 25. maja 1910.
C. kr. okrajni šolski svet v Rudolfovem,
dne 25. aprila 1910.

Mlado, staro, 52—14

Vsak pove:

Ta pa je za me!

Ker se samo z njim krepčam,
Vedno zdrav želod'c imam!

Najboljši želodčni likér!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2-40

Kabinetna kakovost . . 4-80

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Svarimo pred ponaredbami.

Priporočamo našim gospodinjam pravi FRANKOV:
kavni pridatek z tovarniško znamko: kavni mlinček:
iz zagrebške tovarne.

al zaga II, V 1161, 12-9 II. V.

Tovarniška znamka.